

Αριθμ. 111 / 2 / 2020

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ε Κ Θ Ε Σ Η

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών (ΕΕ) 2016/800, 2017/1371, 2017/541, 2016/1919, 2014/57/ΕΕ, κύρωση του Μνημονίου Διοικητικής Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως της Κυπριακής Δημοκρατίας, τροποποιήσεις του ν.3663/2008 (Α'99) προς εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1727 και άλλες διατάξεις».

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου ενσωματώνονται στην ελληνική νομοθεσία οι προαναφερόμενες Οδηγίες, κυρώνται το προαναφερόμενο Μνημόνιο Συνεργασίας και ρυθμίζονται λοιπά θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Ειδικότερα:

I. ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Ενσωματώνεται στην Ελληνική Νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2016/800 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Μαΐου 2016 σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών. Συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων προβλέπονται τα ακόλουθα:

1.α. Ορίζεται ότι, οι θεσπιζόμενοι κανόνες σχετικά με ορισμένα δικαιώματα εφαρμόζονται για ανηλίκους που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας ή υπόκεινται σε διαδικασία ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (ν.3251/2004).

β. Εξειδικεύεται το πεδίο εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων και δίδεται η έννοια των αναγκαίων όρων για την εφαρμογή τους. (άρθρα 1 - 3)

2.α. Προσδιορίζεται το περιεχόμενο και η διαδικασία παροχής ενημέρωσης, αναφορικά με ορισμένα δικαιώματα ανά στάδιο της ποινικής διαδικασίας, τόσο στον ανήλικο όσο και στον ασκούντα τη γονική μέριμνα.

β. Καθορίζεται το πλαίσιο της παρεχόμενης από δικηγόρο συνδρομής στους ανηλίκους, οι οποίοι έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο σύμφωνα

με τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (Κ.Π.Δ.), λοιπές ισχύουσες διατάξεις
αλλά και τις προτεινόμενες. (άρθρα 4 - 6)

3.a. Ο ανήλικος, που είναι ύποπτος ή κατηγορούμενος για την τέλεση αξιόποινης πράξης, έχει δικαίωμα σε ατομική αξιολόγηση από την Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής, η οποία διενεργείται κατά την κείμενη νομοθεσία, μετά από παραγγελία του αρμόδιου εισαγγελέα ή δικαστικού λειτουργού.

β. Σε περίπτωση που απαιτείται εξειδικευμένη αξιολόγηση για την εκτίμηση της ψυχικής υγείας του ανηλίκου ή τη διάγνωση διαταραχών εθισμού, ο αρμόδιος Εισαγγελέας επικουρείται από τριμελή Επιστημονική Ομάδα Εκτίμησης Ανηλίκων Δραστών. Σε περίπτωση φόρτου εργασίας, μπορεί να ορίζεται και δεύτερη Ομάδα με τους αναπληρωτές της.

γ. Οι επαγγελματίες που μετέχουν στις εν λόγω Ομάδες μπορεί να προέρχονται από δημόσιους φορείς ή φορείς των ο.τ.α. α' και β' βαθμού ή από ν.π.δ.δ. ή ν.π.ι.δ. εποπτευόμενα από το Δημόσιο ή τους ο.τ.α.

Στα μέλη των Ομάδων καταβάλλεται αποζημίωση, με βάση τα ισχύοντα για τους πραγματογνώμονες, ενώ με κ.ν.α. μπορεί να καθορίζονται ειδικότερα τα ζητήματα αποζημίωσης και εξόδων (ύψος, προϋποθέσεις πληρωμής κ.λπ.) των εν λόγω προσώπων.

δ. Εξειδικεύεται το έργο των Επιστημονικών Ομάδων Εκτίμησης Ανηλίκων, ενώ προβλέπεται ότι μέχρι τη συγκρότηση των προαναφερόμενων Ομάδων, οι αρμοδιότητές τους ασκούνται από τις υφιστάμενες δομές του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

ε. Ομοίως, προβλέπεται ότι οι ανήλικοι έχουν δικαίωμα σε ιατρική εξέταση της πνευματικής και σωματικής τους κατάστασης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. (άρθρα 7 -8)

4.a. Περιλαμβάνονται ρυθμίσεις αναφορικά με:

- την οπτικοακουστική καταγραφή της εξέτασης των ανηλίκων στις οριζόμενες περιπτώσεις,
- την επιβολή σε αυτούς ειδικών αναμορφωτικών και θεραπευτικών μέτρων σύμφωνα με τον Κ.Π.Δ. και τον Ποινικό Κώδικα (Π.Κ.) καθώς και την ειδική μεταχείρισή τους σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας (κράτηση σε ειδικά καταστήματα κράτησης νέων, εφαρμογή προγραμμάτων μορφωτικού και επαγγελματικού χαρακτήρα κ.λπ.),
- την έγκαιρη και επιμελή εξέταση των υποθέσεων ανηλίκων,
- την προστασία της ιδιωτικής τους ζωής,
- το δικαίωμα συνοδείας των ανηλίκων από τον ασκούντα τη γονική μέριμνα κατά την προδικασία και την κύρια ποινική διαδικασία,
- τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες, σε περίπτωση που ο εκζητούμενος ανήλικος συλλαμβάνεται σε εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης,
- την εφαρμογή του ν.3226/2004, για την παροχή νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος.

β. Σε περίπτωση παραβίασης των κανόνων περί προστασίας της ιδιωτικής ζωής του ανηλίκου, στους παραβάτες επιβάλλεται ποινή φυλάκισης και χρηματική ποινή. (άρθρα 9 - 16)

5.α. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία και λοιπούς φορείς (Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών, Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης) υποχρεούται να εξασφαλίζει την ειδική επιμόρφωση, για τα δικαιώματα των ανηλίκων, όλων των εμπλεκομένων (δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών, ανακριτικών υπαλλήλων κ.λπ.). Την ίδια υποχρέωση φέρουν και οι Δικηγορικοί Σύλλογοι.

β. Θεσπίζεται, επίσης, η υποχρέωση όλων των εμπλεκομένων δημοσίων αρχών αναφορικά με την τήρηση στατιστικών στοιχείων της αρμοδιότητάς τους, η δε σχετική διαδικασία ρυθμίζεται με υπουργική απόφαση.

γ. Ορίζεται ότι το Δημόσιο αναλαμβάνει τα έξοδα που προκύπτουν από την εφαρμογή των διαδικασιών ατομικής αξιολόγησης και ιατρικής εξέτασης των ανηλίκων που υπόκεινται σε ποινικές διαδικασίες, καθώς και από την οπτικοακουστική καταγραφή της εν λόγω εξέτασης. Κατ' εξαίρεση, τα έξοδα ιατρικής εξέτασης δεν βαρύνουν το Δημόσιο, σε περίπτωση που καλύπτονται από ιατρική ασφάλιση.

δ. Καταργούνται οι διατάξεις του άρθρου 239 του Κ.Π.Δ., αναφορικά με την ειδική έρευνα για την υγιεινή, ηθική και διανοητική κατάσταση ανηλίκων, στο πλαίσιο της προανάκρισης. (άρθρα 17 - 20)

II. ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ενσωματώνεται στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5^{ης} Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.). Παράλληλα, καταργείται το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (ν.2803/2000). Ειδικότερα, δίδεται η έννοια των όρων για την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων και εισάγονται οι ακόλουθες νέες διατάξεις:

α. Θεσπίζεται η εξομοίωση της ποινικής προστασίας της περιουσίας της Ε.Ε. προς την ποινική προστασία της περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα (Π.Κ.) για τα αδικήματα της πλαστογραφίας, της ψευδούς βεβαίωσης, της διακεκριμένης κλοπής, της υπεξαίρεσης, της απάτης, της απάτης με υπολογιστή και της απιστίας εφαρμόζονται και στην περίπτωση που το αδίκημα στρέφεται κατά του νομικού προσώπου της Ε.Ε. ή του νομικού προσώπου οργάνων και οργανισμών αυτής και επιβάλλονται οι κατά περίπτωση προβλεπόμενες κυρώσεις (κάθειρξη, φυλάκιση, χρηματική ποινή).

Το ίδιο ισχύει και για τη δωροληψία και δωροδοκία υπαλλήλου σχετιζόμενη με τα οικονομικά συμφέροντα της Ε.Ε.

β. Για την εκτέλεση οργανωμένου σχεδίου, το οποίο περιλαμβάνει πράξεις (ψευδείς, ανακριβείς ή ελλιπείς δηλώσεις Φ.Π.Α., δόλια συγκάλυψη της μη

απόδοσης Φ.Π.Α., παράνομη θεμελίωση δικαιώματος επιστροφής Φ.Π.Α. κ.λπ.), τελούμενες στην επικράτεια δύο τουλάχιστον κρατών-μελών της Ε.Ε. και επιφέρει απώλεια πόρων Φ.Π.Α. συνολικά άνω των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ, επιβάλλεται ποινή κάθειρξης τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή χιλίων (1.000) ημερησίων μονάδων.

γ. Εισάγονται επικουρικές διατάξεις για την ποινική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ε.Ε. και συγκεκριμένα, θεσπίζονται ποινές φυλάκισης, εκτός εάν προβλέπονται βαρύτερες ποινές από τις οικείες διατάξεις του Π.Κ., για πράξεις ή παραλείψεις που αναφέρονται: i) στην παράνομη λήψη ή παρακράτηση επιχορηγήσεων, αντιπαροχών κ.λπ. από τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. ή τους προϋπολογισμούς των κάθε είδους οργάνων και οργανισμών της, ii) στην παράνομη χρήση κατά παράβαση των προβλεπόμενων περιορισμών νομίμως ληφθεισών παροχών, αντιπαροχών και εν γένει οικονομικών πλεονεκτημάτων, iii) στην, κατά παράβαση των κανόνων της εμπιστευμένης και επιμελούς διαχείρισης, ιδιοποίηση περιουσιακών στοιχείων του προϋπολογισμού της Ε.Ε. ή των οργάνων και οργανισμών της.

δ. Παρατίθεται ο κατάλογος των αδικημάτων (του Π.Κ., του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα και των αυτοτελώς θεσπιζόμενων με τις προτεινόμενες διατάξεις), τα οποία όταν στρέφονται κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ε.Ε. ή των οργάνων και οργανισμών της, συνιστούν βασικά αδικήματα κατά το ν.4557/2018 (πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας).

ε. Προβλέπεται η κατά περίπτωση αυτεπάγγελτη ποινική δίωξη συγκεκριμένων αδικημάτων και καθορίζεται η δικαιοδοσία των ελληνικών ποινικών δικαστηρίων.

στ. Ανατίθεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης η υποχρέωση υποβολής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στατιστικών αναφορών για τα αδικήματα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ε.Ε. και των οργάνων και οργανισμών της.

(άρθρα 21 - 28)

III. ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Ενσωματώνεται στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2017/541, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15^{ης} Μαρτίου 2017, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης – πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

Προς τούτο, δίδεται η έννοια των χρησιμοποιούμενων όρων και καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων, με τις οποίες μεταξύ άλλων προβλέπονται τα ακόλουθα:

α. Καθορίζεται η δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων αναφορικά με την εκδίκαση τρομοκρατικών εγκλημάτων.

β. Θεσπίζονται αυτοτελή εγκλήματα σχετιζόμενα με τρομοκρατική δραστηριότητα (οργάνωση/διευκόλυνση ταξιδίων, κλοπή, εκβίαση, πλαστογραφία) και καθορίζονται οι επιβαλλόμενες κατά περίπτωση ποινές (κάθειρξη, φυλάκιση, χρηματική ποινή).

Θεσπίζεται, επίσης η ευθύνη νομικών προσώπων σε σχέση με την τέλεση εγκλημάτων τρομοκρατίας και προβλέπεται η επιβολή διοικητικών προστίμων που κυμαίνονται από εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ μέχρι πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ, κατά περίπτωση, καθώς και λοιπών διοικητικών κυρώσεων (ανάκληση/αναστολή άδειας λειτουργίας, αποκλεισμός από δημόσιες παροχές, ενισχύσεις, επιδοτήσεις, αναθέσεις έργων και υπηρεσιών κ.λπ.). Η εφαρμογή των ρυθμίσεων αυτών είναι ανεξάρτητη από αστική, πειθαρχική ή ποινική ευθύνη των εμπλεκόμενων φυσικών προσώπων.

γ. Καθορίζεται το πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ορισμός αρμόδιας υπηρεσίας με πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες, που αφορούν και απορρέουν από τις ποινικές έρευνες που διεξάγουν όλες οι προανακριτικές αρχές της ελληνικής επικράτειας, για τρομοκρατικά εγκλήματα, ορισμός εθνικού ανταποκριτή Eurojust, για θέματα τρομοκρατίας, συγκέντρωση και διαβίβαση πληροφοριών, σχετικών με τρομοκρατικά εγκλήματα, που θίγουν ή ενδέχεται να θίξουν δύο ή περισσότερα κράτη - μέλη, στη Europol και Eurojust κ.λπ.).

δ. Εισάγονται ρυθμίσεις για τη στήριξη, προστασία και διαφύλαξη των δικαιωμάτων των θυμάτων της τρομοκρατίας. Ειδικότερα προβλέπεται ότι στα εν λόγω πρόσωπα, παρέχονται υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις, ιατρική περίθαλψη αμέσως μετά την τρομοκρατική επίθεση και για όσο διάστημα είναι απαραίτητο, σύμφωνα με το εθνικό σύστημα υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και υπηρεσίες στήριξης (συναισθηματική και ψυχολογική στήριξη, παροχή συμβουλών και πληροφοριών κ.λπ.).

Οι εν λόγω υπηρεσίες είναι εμπιστευτικές, παρέχονται, με την επιφύλαξη κειμένων διατάξεων (άρθρα 54 - 71 του ν.4478/2017), δωρεάν και είναι εύκολα προσβάσιμες από όλα τα θύματα της τρομοκρατίας.

(άρθρα 29 - 40)

IV. ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ενσωματώνεται στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2016/1919, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26^{ης} Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορούμενους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για εκζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης.

Προς τούτο, επέρχονται επιμέρους τροποποιήσεις στο ν.3226/2004, αναφορικά με την παροχή νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος και συγκεκριμένα, εισάγονται οι ακόλουθες νέες ρυθμίσεις:

α. Ορίζεται ότι το, κατά τα ισχύοντα, ύψος του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος, ως προϋπόθεση για την εφαρμογή του ανωτέρω νόμου, καταλαμβάνει εφεξής μόνο τους δικαιούχους στο πλαίσιο υποθέσεων αστικού και εμπορικού χαρακτήρα, ενώ για τους δικαιούχους νομικής βοήθειας στο πλαίσιο ποινικών υποθέσεων εισάγονται νέες, ειδικές ρυθμίσεις.

β. Διευρύνεται ο κατάλογος εγκληματικών πράξεων, τα θύματα των οποίων μπορεί να είναι δικαιούχοι νομικής βοήθειας για τυχόν ποινικές και

αστικές αξιώσεις τους. Στις εν λόγω περιπτώσεις μπορεί να ορίζεται από το αρμόδιο όργανο συνηγόρος αυτεπαγγέλτως.

γ. Επανακαθορίζεται η διαδικασία επιλογής και διορισμού δικηγόρου ή συνηγόρου νομικής βοήθειας, η οποία διακρίνεται με βάση τις επίδικες υποθέσεις (αστικού/εμπορικού χαρακτήρα ή ποινικές υποθέσεις).

Περαιτέρω, για τους συνηγόρους σε ποινικές υποθέσεις, θεσπίζεται ετήσια αμοιβή ύψους είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ κατ' ανώτατο όριο, η οποία μπορεί να αναπροσαρμόζεται με υπουργική απόφαση. [Κατά τα ισχύοντα, προβλέπεται ανώτατη αμοιβή ύψους δεκαπέντε (15.000) χιλιάδων ευρώ, ομοίως αναπροσαρμοζόμενη]. Επιπλέον, προβλέπεται η καταβολή των δαπανών λήψης αντιγράφων της δικογραφίας καθώς και εξόδων μετακίνησης για τους σκοπούς της εντολής, ενώ σε περιπτώσεις δικών μακράς διάρκειας προβλέπεται και πρόσθετη αποζημίωση.

δ. Ανατίθεται στους Δικηγορικούς Συλλόγους η διοργάνωση ετήσιων εκπαιδευτικών σεμιναρίων για τους συνηγόρους νομικής βοήθειας σε ποινικές υποθέσεις.

ε. Ρυθμίζεται η διαδικασία ανάκτησης των δαπανών που τυχόν έχουν καταβληθεί από το Δημόσιο σε περιπτώσεις αναληθών αιτήσεων, ενώ καταργείται η επιβολή χρηματικής ποινής (κυμαίνεται από 15 έως 150 ευρώ) στον δράστη που πέτυχε την παροχή της βοήθειας με αναληθή αίτηση ή στοιχεία.

στ. Θεσπίζονται οι προϋποθέσεις για την παροχή νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος επί ποινικών υποθέσεων. Συγκεκριμένα, θεσπίζονται οικονομικά κριτήρια ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση του δικαιούχου (μέσο ετήσιο φορολογητέο εισόδημα των τριών τελευταίων ετών), ενώ εισάγονται και ορισμένες εξαιρέσεις από τον κανόνα. Επίσης, προβλέπονται προϋποθέσεις με βάση τα αδικήματα, το στάδιο της ποινικής διαδικασίας, ειδικές προϋποθέσεις για εκζητούμενους κ.λπ.

Περαιτέρω, καθορίζεται η διαδικασία για την παροχή νομικής βοήθειας στις εν λόγω υποθέσεις (αίτηση, δικαιολογητικά, δικαίωμα άρνησης συνηγόρου κ.λπ.).

ζ. Ως προς τον καθορισμό, με κ.ν.α., της αμοιβής δικηγόρων και λοιπών προσώπων, καταργείται η ρύθμιση ότι η αμοιβή μπορεί να υπολείπεται των προβλεπόμενων νόμιμων αμοιβών σε περίπτωση αναίρεσης και παράστασης ενώπιον του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, του μικτού ορκωτού εφετείου και του πενταμελούς εφετείου κακουργημάτων.

η. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης αναλαμβάνει την υποχρέωση τήρησης στατιστικών δεδομένων ως προς την εφαρμογή της νομοθεσίας για την παροχή νομικής βοήθειας σε ποινικές υποθέσεις. (άρθρα 41 - 47)

V. ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

Συμπληρώνεται το άρθρο 37 του ν.4443/2016 σχετικά με τις διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται, σε περίπτωση τέλεσης συγκεκριμένων παραβάσεων της ενωσιακής νομοθεσίας (κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών, χειραγώγηση της αγοράς κ.λπ.).

Ειδικότερα, επεκτείνεται η επιβολή των ισχυουσών διοικητικών κυρώσεων (πρόστιμα και διοικητικά μέτρα) στα νομικά πρόσωπα επ' ωφελεία των οποίων διαπράχθηκαν οι προβλεπόμενες παραβάσεις των άρθρων 28 έως 31 του ν.4443/2016 (παράνομη ανακοίνωση προνομιακών πληροφοριών κ.λπ.), από πρόσωπα που υπόκεινται στην εξουσία τους, λόγω πλημμελούς εποπτείας ή ελέγχου αυτών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. **(άρθρο 48)**

VI. ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

Κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ.1 του Συντάγματος το Μνημόνιο Διοικητικής Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ήδη Υπουργείου Δικαιοσύνης) της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο υπεγράφη στη Λευκωσία, στις 7 Ιουνίου 2018 και αποσκοπεί στην αναβάθμιση και διεύρυνση της συνεργασίας μεταξύ των Μερών στον τομέα της δικαιοσύνης (νομοθεσία, λειτουργία των δικαστηρίων και του σωφρονιστικού συστήματος, διαφάνεια, εκπαίδευση νομικών κ.λπ.), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. **(άρθρο 49)**

VII. ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ

Τροποποιούνται - συμπληρώνονται συγκεκριμένες διατάξεις του ν.3663/2008 προς εναρμόνιση με την ενωσιακή νομοθεσία, αναφορικά με τη συμμετοχή Ελλήνων εκπροσώπων στην Ευρωπαϊκή Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας (Eurojust) και ειδικότερα, προβλέπονται τα ακόλουθα:

α. Εισάγεται η έννοια του βοηθού του Εθνικού Μέλους καθώς και του αναπληρωτή αυτού και προβλέπεται ότι, όλοι οι εν λόγω συμμετέχοντες στη Eurojust έχουν την ιδιότητα του εισαγγελικού λειτουργού.

Επανακαθορίζονται οι προϋποθέσεις ορισμού των ανωτέρω (προσόντα, χρόνος υπηρεσίας κ.λπ.) καθώς και η θητεία τους (πενταετής αντί τετραετούς, που ισχύει), με δυνατότητα ανανέωσης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα.

β. Ρυθμίζεται εκ νέου η διαδικασία ορισμού των Εθνικών Ανταποκριτών και επαναπροσδιορίζονται οι αρμοδιότητές τους.

Θεσπίζεται Εθνικό Σύστημα Συντονισμού της Eurojust, αρμόδιος για τη λειτουργία του οποίου είναι ο αρχαιότερος Εθνικός Ανταποκριτής. Παρέχεται εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση, με υπουργική απόφαση, της έδρας, της στελέχωσης, του υπηρεσιακού καθεστώτος, της συστέγασης και της από κοινού δράσης των Εθνικών Ανταποκριτών και του Εθνικού Συστήματος Συντονισμού της Eurojust. **(άρθρα 50 - 53)**

VIII. ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Εισάγονται λοιπές ρυθμίσεις για τη λειτουργία και την απονομή της Δικαιοσύνης και συγκεκριμένα, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

1.α. Επανακαθορίζονται οι εγκληματικές πράξεις, για τις οποίες τα θύματα μπορούν να υποβάλουν αίτηση αποζημίωσης στην αρμόδια Αρχή (Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης Θυμάτων Εγκληματικών Πράξεων) και ορίζεται σε τρεις (3) μήνες [αντί πέντε (5) ημέρες, που ισχύει] η προθεσμία εντός της οποίας το θύμα εγκλήματος βίας μπορεί να καταγγείλει την εις βάρος του τελεσθείσα αξιόποινη πράξη.

β. Μειώνεται κατά το ήμισυ [πενήντα (50) ευρώ, αντί για εκατό (100) ευρώ που ισχύει], το ύψος του παραβόλου που προσκομίζεται μαζί με την αίτηση αποζημίωσης.

Ορίζεται ότι, το εν λόγω παράβολο επιστρέφεται στον αιτούντα, σε περίπτωση που η αίτηση αποζημίωσης γίνει δεκτή, ενώ εάν η αίτηση απορριφθεί, το παράβολο καταπίπτει υπέρ του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (Τ.Α.Χ.Δ.Ι.Κ.). **(άρθρο 54)**

2. Συμπληρώνεται το άρθρο 13 του ν.3226/2004 σχετικά με τους πόρους του Τ.Α.Χ.Δ.Ι.Κ. και συγκεκριμένα ορίζεται ότι, τα δικαστικά έξοδα, σε ποσοστό 20% καθώς και η αποζημίωση του δικηγόρου και κάθε άλλου προσώπου, τα οποία επιδικάζονται υπέρ του Δημοσίου και εισπράττονται από αυτό, αποδίδονται στο Ταμείο και αποτελούν πόρο αυτού. **(άρθρο 55)**

3. Ρυθμίζονται ζητήματα που άπτονται του πεδίου της Διοικητικής Δικονομίας και της εν γένει λειτουργίας των Διοικητικών Δικαστηρίων και συγκεκριμένα, προβλέπονται τα ακόλουθα:

α. Τίθεται, από την 1^η-6-2020, μέγιστος αριθμός ενεργητικών ομοδίκων [όχι πάνω από πενήντα (50)] σε κάθε δικόγραφο αίτησης ακυρώσεως.

β. Προβλέπεται ρητά η υπαγωγή των ακυρωτικών διαφορών που ανακύπτουν από την κτήση και την απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας, στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του τριμελούς διοικητικού εφετείου (αντί του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου, που ισχύει σήμερα) και ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την προσωρινή δικαστική προστασία (αναστολή εκτέλεσης των σχετικών ατομικών διοικητικών πράξεων).

Κατ' εξαίρεση, εφόσον υπάρχει ειδικώς καθορισμένη ημεροχρονολογία εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης από τη Διοίκηση, παρέχεται η δυνατότητα έκδοσης από τον αρμόδιο δικαστή, προσωρινής διαταγής αναστολής εκτέλεσης της εν λόγω απόφασης. Η εν λόγω προσωρινή διαταγή ανακαλείται αυτεπαγγέλτως, σε περίπτωση παράλειψης του αιτούντος να καταβάλει το νόμιμο παράβολο.

Ορίζεται ότι, σε περίπτωση υποβολής σχετικού αιτήματος, ο αρμόδιος πρόεδρος του δικαστηρίου απαλλάσσει από την υποχρέωση καταβολής τελών και παραβόλου, το δε αίτημα μπορεί να αφορά στην απαλλαγή από τα τέλη και

το παράβολο της αιτήσεως ακυρώσεως ή/και της αιτήσεως αναστολής. Σε περίπτωση απόρριψης του εν λόγω αιτήματος, ο αιτών υποχρεούται να καταβάλλει τα τέλη και το παράβολο που δεν έχουν καταβληθεί.

γ. Προσδιορίζεται η σύνθεση του τριμελούς συμβουλίου συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τις αποφάσεις των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων.

δ. Εξαιρείται η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, από τη δυνατότητα μετάταξης (άρθρο 20 παρ.4 του ν.4512/2018) υπαλλήλων των καταργούμενων υποθηκοφυλακείων και τίθεται νέα προθεσμία στους εν λόγω υπαλλήλους, που έχουν υποβάλει αίτηση για την Υπηρεσία αυτή να υποβάλουν νέα αίτηση για μετάταξη σε κάποια άλλη από τις προβλεπόμενες Υπηρεσίες (Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης ή υπηρεσία αρμοδιότητας αυτού ή εποπτευόμενου ν.π.δ.δ.), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. **(άρθρα 56 - 60)**

4. Προβλέπεται η εφάπαξ καταβολή, μέχρι τις 31-12-2021, των διαφορών αποδοχών που προκύπτουν από την επαναφορά σε ισχύ των μισθολογικών ωριμάνσεων και των μισθολογικών προαγωγών των Δικαστικών Λειτουργών και του κυρίου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), που είχαν ανασταλεί για το χρονικό διάστημα από 1-1-2017 μέχρι και 31-12-2018. Παράλληλα, καταργείται το άρθρο 236 του ν.4389/2016, δυνάμει του οποίου ανεστάλη κάθε μισθολογική ωρίμανση και μισθολογική προαγωγή για το προσωπικό αυτό.

Παρέχεται η εξουσιοδότηση για τον καθορισμό, με κ.ν.α., η οποία εκδίδεται μέχρι τις 31-3-2021, του χρόνου, της διαδικασίας και κάθε άλλου αναγκαίου ζητήματος σχετικά με την καταβολή των ανωτέρω αποδοχών.

(άρθρο 61)

5. Επέρχονται μεταβολές στον αριθμό των οργανικών θέσεων των δικαστικών λειτουργών της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης και συγκεκριμένα:

α. από 1-4-2020, οι θέσεις των εισαγγελέων εφετών αυξάνονται κατά είκοσι τρεις (23), ενώ παράλληλα, μειώνονται ισόποσα οι θέσεις των αντεισαγγελέων εφετών και ο συνολικός αριθμός αυτών ανέρχεται σε εβδομήντα πέντε (75) και εκατόν δεκαέξι (116) αντίστοιχα,

β. από 1-7-2020, αυξάνονται οι θέσεις: i) των εφετών κατά είκοσι τρεις (23), διαμορφούμενες συνολικά σε τριακόσιες ενενήντα επτά (397), ii) των αντεισαγγελέων εφετών κατά πέντε (5), διαμορφούμενες συνολικά σε εκατόν είκοσι μία (121), iii) των προέδρων πρωτοδικών κατά μία (1), διαμορφούμενες συνολικά σε τριακόσιες μία (301), iv) των πρωτοδικών κατά είκοσι έξι (26) διαμορφούμενες συνολικά σε οκτακόσιες εξήντα έξι (866) και v) των αντεισαγγελέων πρωτοδικών κατά δέκα (10) διαμορφούμενες συνολικά σε διακόσιες εξήντα μία (261).

Οι συνιστώμενες, από 1-7-2020 οργανικές θέσεις θα πληρωθούν την 1^η-7-2022, μετά την αποφοίτηση των σπουδαστών της 27^{ης} σειράς της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών. **(άρθρο 62)**

6.α. Θεσπίζεται, η υπό όρο παραγραφή του αξιοποίου και η παύση της δίωξης συγκεκριμένων πλημμελημάτων, που έχουν τελεσθεί μέχρι και την 1^η-4-2020, πλην των ρητά οριζόμενων εξαιρέσεων. Οι αστικές αξιώσεις που απορρέουν από τις πράξεις αυτές δεν θίγονται με οποιονδήποτε τρόπο. Η παραγραφή του αξιόποιου και η παύση της δίωξης δεν κωλύει την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων στις υποθέσεις αυτές.

β. Περαιτέρω, θεσπίζεται η υπό όρο παραγραφή και μη εκτέλεση κύριων ποινών [φυλάκισης διάρκειας μέχρι έξι (6) μηνών, χρηματικές ποινές, ποινές παροχής κοινωφελούς εργασίας] που έχουν επιβληθεί με αποφάσεις, οι οποίες έχουν εκδοθεί μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του υπόψηφιση νόμου, εφόσον οι αποφάσεις δεν έχουν καταστεί αμετάκλητες και οι ποινές αυτές δεν έχουν εκτιθεί με οποιονδήποτε τρόπο μέχρι την ίδια ημερομηνία. Η παραγραφή των ποινών δεν κωλύει την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων στις υποθέσεις αυτές. **(άρθρα 63 - 64)**

7.α. Τροποποιείται το άρθρο 166 του Πτωχευτικού Κώδικα (ν.3588/2016) αναφορικά με την περάτωση της Πτώχευσης, μετά την παρέλευση δέκα (10) ετών από την έναρξη της ένωσης των πιστωτών ή την παρέλευση δεκαπέντε (15) ετών από την κήρυξη της πτώχευσης (παύση εργασιών της πτώχευσης) και συγκεκριμένα ορίζεται ότι:

- Η περάτωση της πτώχευσης επέρχεται, κατά τη συμπλήρωση της μακρότερης των ανωτέρω προθεσμιών, όταν αποδεικνύεται ότι η διαδικασία της πτώχευσης είναι ενεργή, υπάρχουν ή αναμένονται καρποί ή και εκκρεμούν δίκες.

- Κατ' εξαίρεση και μόνο, εάν μέχρι τη συμπλήρωση της μακρότερης των προαναφερόμενων προθεσμιών έχει συνταχθεί πίνακας διανομής, κατά του οποίου εκκρεμεί ανακοπή, το αρμόδιο Πτωχευτικό Δικαστήριο, έχει τη δυνατότητα να παρατείνει, περαιτέρω την πτωχευτική διαδικασία, μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, επί της ανακοπής και την, χωρίς καθυστέρηση, ολοκλήρωση της διανομής.

- Τα πτωχευτικά όργανα συνεχίζουν να ασκούν τις αρμοδιότητές τους και η πτωχευτική διαδικασία δεν διακόπτεται, μέχρι την έκδοση της προαναφερόμενης απόφασης, η οποία δεν υπόκειται σε τακτικά ή έκτακτα ένδικα μέσα.

β. Εισάγονται μεταβατικής ισχύος διατάξεις, αναφορικά με τις πτωχευτικές διαδικασίες που έχουν περατωθεί, κατά τη δημοσίευση του υπόψηφιση νόμου, λόγω παρέλευσης 10ετίας από την ένωση των πιστωτών, υπό την προϋπόθεση, ότι δεν έχουν παρέλθει 15 έτη από την κήρυξη της πτώχευσης. **(άρθρα 65 - 66)**

8. Συμπληρώνεται ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (π.δ.503/1985) και συγκεκριμένα, εισάγονται ρυθμίσεις αναφορικά με τη δυνατότητα επίδοσης εγγράφων και με ηλεκτρονικά μέσα από πιστοποιημένους δικαστικούς επιμελητές, σύμφωνα με την ειδικότερα καθοριζόμενη διαδικασία. **(άρθρο 67)**

9. Επανακαθορίζονται οι υπόχρεοι δήλωσης περιουσιακής κατάστασης όσον αφορά στα όργανα διοίκησης νομικών προσώπων (άρθρο 1 περ.ι του ν.3213/2003). **(άρθρο 68)**

10. Τροποποιείται ο Αστικός Κώδικας (π.δ.456/1984) σχετικά με θέματα γνωστοποίησης μελλοντικού γάμου. **(άρθρο 69)**

11. Μειώνεται, στις 15 ημέρες (από 20 που ισχύει), η προθεσμία εντός της οποίας ορκίζονται και αναλαμβάνουν υπηρεσία οι δικαστικοί υπάλληλοι, ενώ παράλληλα καταργείται η δυνατότητα παράτασης της ανωτέρω προθεσμίας. Η ανωτέρω προθεσμία ισχύει για τους επιτυχόντες μέσω διαγωνισμού Α.Σ.Ε.Π., οι οποίοι δεν έχουν κληθεί να αναλάβουν υπηρεσία. **(άρθρο 70)**

12. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις αποσπάσεις δικαστικών λειτουργών και ειδικότερα, όσον αφορά στο καθεστώς απασχόλησης (πλήρη και αποκλειστική) και τη διάρκεια της απόσπασης αυτών στο Υπουργείο Δικαιοσύνης για την εκτέλεση νομοπαρασκευαστικών έργων και καθηκόντων σχετικών με την εκπαίδευση των δικαστικών λειτουργών καθώς και για τη στελέχωση της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας του εν λόγω Υπουργείου. **(άρθρο 71)**

13. Παρατείνεται, έως 31-12-2021, η ισχύς του Πίνακα Επιτυχόντων του Διαγωνισμού 9-2-2016 (Γ'81) για την πρόσληψη δόκιμων Ειρηνοδικών Δ' τάξης, από τον οποίο πληρούνται οι κενές θέσεις Ειρηνοδικών που τυχόν ανακύψουν έως την ανωτέρω ημερομηνία. **(άρθρο 72)**

14. Παρέχεται, κατ' εξαίρεση, η δυνατότητα παράτασης για έξι (6) ακόμη μήνες και όχι πέραν της 31^η-12-2020, των αποσπάσεων υπαλλήλων στα Αυτοτελή Γραφεία Προστασίας Ανηλίκων Θυμάτων - «Σπίτι του Παιδιού» (άρθρο 76 ν.4478/2017), οι οποίες λήγουν κατά τη διάρκεια της ισχύος εκτάκτων μέτρων για την ανάσχεση της εξάπλωσης του κορωνοϊού. **(άρθρο 73)**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

α. Επέρχονται επιμέρους τροποποιήσεις στο πλαίσιο λειτουργίας της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.) και συγκεκριμένα, επανακαθορίζονται οι αρμοδιότητες της Ολομέλειας και τα καθήκοντα του Προέδρου της Αρχής, ενώ δίδεται η δυνατότητα ανάθεσης καθηκόντων πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης στα τακτικά μέλη της Α.Δ.Α.Ε., για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών της Αρχής, με απόφαση της Ολομέλειας.

β. Περαιτέρω, ρυθμίζονται ζητήματα προσβασιμότητας στο ειδικό αρχείο της Αρχής και παρέχεται η δυνατότητα παράτασης, για ένα ακόμη έτος, της θητείας των προϊσταμένων Διευθύνσεων και Αυτοτελών Τμημάτων της

Α.Δ.Α.Ε., λόγω της συγκυρίας λήψης εκτάκτων μέτρων για την ανάσχεση της εξάπλωσης του κορωνοϊού. **(άρθρα 74 - 76)**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Ρυθμίζονται θέματα της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών (Ε.Σ.Δι.) και συγκεκριμένα, επέρχονται τροποποιήσεις στο θεσμικό πλαίσιο σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία αυτής (ν.3689/2008). Ειδικότερα:

1.α. Ιδρύεται Κατεύθυνση Ειρηνοδικών στην εν λόγω Σχολή, ενώ παράλληλα, καταργείται η προβλεπόμενη εξουσιοδοτική διάταξη για την ίδρυση, με π.δ., Κατεύθυνσης Ειρηνοδικών στην Ε.Σ.Δι. (άρθρο 45 παρ.1 του ανωτέρω νόμου).

β. Επανακαθορίζονται ζητήματα σχετικά με τους Διευθυντές Κατάρτισης και Επιμόρφωσης της Ε.Σ.Δι. καθώς και με τη σύνθεση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Συμβουλίων Σπουδών και Διδασκόντων αυτής. **(άρθρα 77 - 80, 96)**

2.α. Ρυθμίζονται εκ νέου θέματα σχετικά με τη διεξαγωγή του εισαγωγικού διαγωνισμού στην Ε.Σ.Δι. (δικαίωμα συμμετοχής, 5μελής Επιτροπή Διαγωνισμού για την κατεύθυνση των Ειρηνοδικών κ.λπ.) και μεταξύ άλλων, μειώνεται κατά δύο (2) [έξι (6) από οκτώ (8), που ισχύει], ο αριθμός των εξεταστών ξένων γλωσσών, οι οποίοι δεν αποτελούν μέλη της Επιτροπής και διορίζονται με υπουργική απόφαση, για την εξέταση των τριών (3) ξένων γλωσσών [αντί των τεσσάρων (4), που ισχύει].

β. Ορίζεται ότι, οι εκπαιδευόμενοι στην Ε.Σ.Δι. που ακολουθούν την Κατεύθυνση Ειρηνοδικών, λαμβάνουν μηνιαίως αποδοχές ίσες με το ήμισυ των εκάστοτε συνολικών αποδοχών του δόκιμου Ειρηνοδίκη και τους παρέχεται ιατροφαρμακευτική περίθαλψη από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), υποχρεούνται δε να επιστρέψουν τις αποδοχές, που έχουν λάβει, εάν με υπαιτιότητά τους διακοπεί η Κατάρτιση τους στη Σχολή. **(άρθρα 81 - 86)**

3. Επαναπροσδιορίζονται επιμέρους θέματα λειτουργίας της Ε.Σ.Δι., αναφορικά με την κατάρτιση των εκπαιδευομένων, τις εξεταστικές επιτροπές αποφοίτησης για την κατεύθυνση των Ειρηνοδικών, την πρακτική άσκηση αυτών στα δικαστικά καταστήματα, η οποία παρατείνεται μέχρι το διορισμό τους σε οργανική θέση δικαστικού λειτουργού του οικείου δικαστικού κλάδου και κατά τη διάρκεια αυτής εξακολουθούν να λαμβάνουν τις προαναφερόμενες αποδοχές, το διορισμό τους και τα προγράμματα επιμόρφωσης, το εκπαιδευτικό προσωπικό από το οποίο παρέχεται η κατάρτιση και η επιμόρφωση, όπου συμπεριλαμβάνεται και Ειρηνοδίκης Α' Τάξης, για την αντίστοιχη κατεύθυνση κ.λπ.). **(άρθρα 87 - 94)**

4. Ρυθμίζονται, επίσης, λοιπά θέματα οργάνωσης της Ε.Σ.Δι. και συγκεκριμένα:

α. Αυξάνεται ο αριθμός των υπαλλήλων της Σχολής, κατά τρεις (3) και συνολικά διαμορφώνεται σε δεκαοκτώ (18) [από δεκαπέντε (15), που ισχύει], με τη σύσταση δύο επιπλέον (2) θέσεων ΠΕ Γραμματέων και μίας (1) θέσης ΠΕ Οικονομολόγων.

β. Επανακαθορίζονται οι οργανικές μονάδες της Σχολής και συνιστάται Τμήμα Εφαρμογής Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων στη Διεύθυνση Διοίκησης και Οικονομικού. **(άρθρο 95)**

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις, προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. Επί του κρατικού προϋπολογισμού

1. Ετήσια δαπάνη από την αύξηση του αριθμού των οργανικών θέσεων των δικαστικών λειτουργών της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, ως ακολούθως:

α) από 1-4-2020, δαπάνη που αφορά στην καταβολή μισθολογικής διαφοράς στους προαγόμενους δικαστικούς λειτουργούς, η οποία εκτιμάται από το επισπεύδον Υπουργείο στο ποσό των **16 χιλ. ευρώ** περίπου για το 2020 και **20 χιλ. ευρώ** περίπου για καθένα των επομένων ετών.

β) από 1-7-2020, δαπάνη που αφορά στην καταβολή μισθολογικής διαφοράς στους προαγόμενους δικαστικούς λειτουργούς, η οποία εκτιμάται από το επισπεύδον Υπουργείο στο ποσό των **187 χιλ. ευρώ** περίπου για το έτος 2020 και **375,6 χιλ. ευρώ** περίπου, για καθένα των επομένων ετών.

γ) από 1-7-2022, δαπάνη από την καταβολή αποδοχών στους δικαστικούς λειτουργούς που θα καταλάβουν τις οργανικές θέσεις στη βάση, μετά την αποφοίτησή τους από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών (Ε.Σ.Δι.), η οποία εκτιμάται στο ποσό των **1,25 εκατ. ευρώ** περίπου για το έτος 2022 και στο ποσό των **2,5 εκατ. ευρώ** περίπου για καθένα των επομένων ετών. **(άρθρο 62)** (Το κόστος φοίτησης των σπουδαστών στην Ε.Σ.Δι. θα προσδιορισθεί με την προκήρυξη του σχετικού διαγωνισμού).

2. Ετήσια δαπάνη από: **α)** την κάλυψη του κόστους υποχρεωτικής συνδρομής δικηγόρου στους ανηλίκους δράστες που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι για την τέλεση αξιόποιντης πράξης **(άρθρο 6)**,

β) την καταβολή αποζημίωσης στα μέλη των τριμελών Επιστημονικών Ομάδων Εκτίμησης Ανηλίκων Δραστών, που συνιστώνται για τη διενέργεια από την Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής, της ατομικής αξιολόγησης ανηλίκων. **(άρθρα 7 και 19)**

Το ύψος της ανωτέρω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά και από την έκδοση κ.υ.α., κατά περίπτωση.

3. Εφάπαξ δαπάνη από την καταβολή, μέχρι τις 31-12-2021, στους Δικαστικούς Λειτουργούς και στο κύριο προσωπικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), που ήταν εν ενεργείᾳ για το χρονικό διάστημα από την 1^η-1-2017 μέχρι και τις 31-12-2018, της διαφοράς αποδοχών που προκύπτει

από την επαναφορά σε ισχύ μισθολογικών ωριμάνσεων και μισθολογικών προαγωγών. (**άρθρο 61**) Η εν λόγω δαπάνη εκτιμάται από το επισπεύδον Υπουργείο στο ποσό των **8,4 εκατ.** ευρώ περίπου.

4. Δαπάνη, κατά το μέρος που αναλογεί στη χώρα μας, στο πλαίσιο εφαρμογής του κυρούμενου Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Ελλάδας και της Κύπρου από:

α) την ανταλλαγή εμπειρογνωμόνων με σκοπό την καλύτερη ενημέρωση για τη δομή και λειτουργία των δικαστικών υπηρεσιών των Μερών και την ως εκ τούτου, κάλυψη των οδοιπορικών εξόδων (ημερήσια αποζημίωση, έξοδα διανυκτέρευσης, εισιτήρια), σε περίπτωση αποστολής Ελλήνων εμπειρογνωμόνων στην Κύπρο και την αντιμετώπιση των εξόδων φιλοξενίας των Κυπρίων εκπροσώπων στη χώρα μας [**άρθρο 49 (άρθρο 2 περ.2 του Μνημονίου)**],

β) την κάλυψη του κόστους από τη διοργάνωση και διεξαγωγή σεμιναρίων και διαλέξεων για την περαιτέρω βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης του διοικητικού προσωπικού των Μερών [**άρθρο 49 (άρθρο 2 περ.4 σε συνδυασμό με το άρθρο 6 του Μνημονίου)**].

γ) τη συμμετοχή εκπροσώπων της χώρας μας στη Μικτή Επιτροπή που θα συσταθεί για τη θέσπιση συγκεκριμένων προγραμμάτων συνεργασίας μεταξύ των Μερών και την ως εκ τούτου, κάλυψη των εξόδων μετακίνησης αυτών. [**άρθρο 49 (άρθρο 3 του Μνημονίου)**]

Το ύψος της ανωτέρω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός εμπειρογνωμόνων και αποστολών, αριθμός εκπροσώπων στη Μικτή Επιτροπή και διάρκεια συνεδριάσεων αυτής κ.λπ.) και από το εύρος συνεργασίας των Μερών.

5. Δαπάνη από την κάλυψη του κόστους σύστασης θέσης βοηθού του Εθνικού Μέλους της Eurojust και του αναπληρωτή αυτού (έξοδα μετακίνησης στην αλλοδαπή και επίδομα υπηρεσίας αλλοδαπής). (**άρθρο 51**) Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

6. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από την επέκταση των επιβαλλόμενων προστίμων στα νομικά πρόσωπα επ' ωφελεία των οποίων διαπράχθηκαν οι παραβάσεις της κείμενης νομοθεσίας αναφορικά με τη χειραγώηση της αγοράς. (**άρθρο 48**) Το ύψος των ανωτέρω εσόδων εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός και βαρύτητα παραβάσεων, ύψος επιβαλλόμενων προστίμων κ.λπ.).

II. Επί του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης

Ενδεχόμενη δαπάνη από την κάλυψη του κόστους ειδικής επιμόρφωσης για τα δικαιώματα των ανηλίκων, όλων των εμπλεκομένων (δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών, ανακριτικών υπαλλήλων κ.λπ.), που διενεργείται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία

και λοιπούς φορείς (Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών, Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης), (άρθρο 17) Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

III. Επί του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (Τ.Α.Χ.ΔΙ.Κ./φορέας Γενικής Κυβέρνησης), κατά περίπτωση

1. Ετήσια δαπάνη του Τ.Α.Χ.ΔΙ.Κ. από τον εν γένει επανακαθορισμό του πλαισίου παροχής νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος και ιδίως από τη διεύρυνση των δικαιούχων νομικής βοήθειας καθώς και των κατηγοριών δαπανών που καταβάλλονται, τον επανακαθορισμό της αμοιβής για τους δικηγόρους που διορίζονται σε ποινικές υποθέσεις κ.λπ. (άρθρα 41, 43, 45) Το ύψος της δαπάνης αυτής εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά.

2. Η εφαρμογή των άρθρων 54, 55 και 57 (μείωση παραβόλου, απόδοση δικαστικών εξόδων, απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής τελών και παραβόλου) συνεπάγεται μείωση εσόδων και ανακατανομή πόρων μεταξύ των ανωτέρω φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

IV. Επί του προϋπολογισμού της Αρχής Διασφάλισης Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε./φορέας Γενικής Κυβέρνησης)

Ενδεχόμενη δαπάνη από την καταβολή αποδοχών (αντί αποζημίωσης) στα μέλη της Αρχής στα οποία ανατίθενται καθήκοντα πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, το ύψος της οποίας εξαρτάται από την έκδοση κ.ν.α. (άρθρο 74)

V. Επί του προϋπολογισμού της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών (Ε.Σ.Δι./φορέας Γενικής Κυβέρνησης)

1. Ετήσια δαπάνη από: α) τη σύσταση τριών (3) θέσεων προσωπικού στην Ε.Σ.Δι. (2 θέσεις ΠΕ Γραμματέων και 1 θέση ΠΕ Οικονομολόγων) και την ως εκ τούτου καταβολή μισθοδοσίας και εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών των υπαλλήλων που θα καταλάβουν τις θέσεις αυτές. (άρθρο 95 παρ.2) Το ύψος της δαπάνης εκ της αιτίας αυτής εκτιμάται στο ποσό των 50 χιλ. ευρώ περίπου,

β) την κάλυψη του κόστους λειτουργίας του συνιστώμενου Τμήματος Εφαρμογής Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων της Σχολής. (άρθρο 95 παρ.3) Το ύψος της εν λόγω δαπάνης, κατά το μέρος που αφορά στο επίδομα θέσης ευθύνης του προϊσταμένου του Τμήματος, ανέρχεται στο ποσό των 4,2 χιλ. ευρώ περίπου. Για λοιπά λειτουργικά και έξοδα εξοπλισμού, δεν εστάλησαν στοιχεία.

2. Ετήσια δαπάνη από την κάλυψη του κόστους λειτουργίας της ιδρυόμενης Κατεύθυνσης Ειρηνοδικών (αποδοχές των εκπαιδευομένων, αμοιβές και αποζημιώσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού αυτών και της αντίστοιχης εξεταστικής επιτροπής αποφοίτησης των εκπαιδευομένων, εκπαιδευτικό υλικό κ.λπ.). (**άρθρα 77, 83, 86 και 88 παρ.2**) Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμό εκπαιδευομένων κ.λπ.) και θα εξειδικεύεται με τη σχετική κ.υ.α. προκήρυξης του εισαγωγικού διαγωνισμού.

3. Ετήσια δαπάνη από την καταβολή αποζημίωσης στα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού της Ε.Σ.Δι. για την κατεύθυνση των Ειρηνοδικών, το ύψος της οποίας εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμό συμμετεχόντων στο διαγωνισμό κ.λπ.). [**άρθρο 83 (άρθρο 11 παρ.5 του ν.3689/2008)**]

4. Εξοικονόμηση δαπάνης λόγω της μείωσης κατά δύο (2), του αριθμού των εξεταστών ξένων γλωσσών, κατά τη διεξαγωγή του εισαγωγικού διαγωνισμού της Ε.Σ.Δι. [**άρθρο 83 (άρθρο 11 παρ.7 του ν.3689/2008)**]

VI. Επί του προϋπολογισμού του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ./φορέας Γενικής Κυβέρνησης)

Δαπάνη από: **α)** την κάλυψη του κόστους διενέργειας ιατρικής εξέτασης στους ανηλίκους για τη διακρίβωση της πνευματικής και σωματικής τους κατάστασης, σε περίπτωση που δεν καλύπτονται από ιατρική ασφάλιση (**άρθρα 8 και 19**),

β) την κάλυψη του κόστους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των εκπαιδευομένων Ειρηνοδικών στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών. (**άρθρο 86**)

Το ύψος της ανωτέρω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά (αριθμός δικαιούχων, είδος περίθαλψης κ.λπ.).

Παράλληλα, επέρχεται αύξηση των εσόδων του Οργανισμού από την είσπραξη των ασφαλιστικών εισφορών περίθαλψης των εκπαιδευομένων Ειρηνοδικών.

VII. Επί του κρατικού προϋπολογισμού και επί των προϋπολογισμών του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (Τ.Α.Χ.ΔΙ.Κ.), του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και του Μετοχικού Ταμείου Στρατού (Μ.Τ.Σ.) (φορείς Γενικής Κυβέρνησης)

1. Απώλεια εσόδων από τη μη είσπραξη χρηματικών ποινών ή τη μη μετατροπή σε χρηματικές στερητικών της ελευθερίας ποινών, στο πλαίσιο εφαρμογής των ρυθμίσεων για την υπό όρο παραγραφή και παύση ποινικής δίωξης και την παραγραφή και μη εκτέλεση ποινών. (**άρθρα 63 και 64**) Το ύψος της εν λόγω απώλειας εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά.

2. Ενδεχόμενη μείωση εσόδων από την κατάργηση της χρηματικής ποινής, η οποία επιβάλλεται στο δράστη που επέτυχε την παροχή νομικής βοήθειας με αναληθή αίτηση ή στοιχεία. (άρθρο 44)
3. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από την είσπραξη χρηματικών ποινών ή τη μετατροπή σε χρηματικές στερητικών της ελευθερίας ποινών, κατ' εφαρμογή των άρθρων 13, 22-26, 33, 34, 35. Το ύψος των εν λόγω εσόδων εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά.

Αθήνα, 11 Μαΐου 2020

ΥΠ.ΔΙΚ.ΕΝΑΡΜ.ΟΔΗΓ.